

Serra d'Or - desembre 1972

124

veu amb cor. En aquest cas, es tracta d'una de les tres novel·les "grans" de l'escriptor txec: *El castell* (Biblioteca "A tot vent", Edicions Proa), i la més ambigua, profunda i pura de totes. El lector català té, però, l'avantatge de posseir-ne una versió directa, acurada, creadora, d'una expressivitat impressionant, i precedida d'un estudi preliminar del traductor mateix, Lluís Solà, que és una interpretació crítica de gran qualitat de l'obra de Kafka. Hem d'esperar que *La metamorfosi* i *El perdut* (coneguda fins ara per *Amèrica*), la tercera de les novel·les "grans", podran ésser incorporades al català amb la mateixa solvència, i amb elles un dels escriptors de la cruïlla d'Europa que marquen el segle —aquesta cruïlla de la qual tenim tan poc traduït encara, amb Musil i Broch, Rilke i Hesse.

Kafka escrivia *El castell* l'any 1922, ara fa mig segle just. Un any després, Gorki signa el tercer volum de les seves memòries d'adolescència, *Les meves universitats*, el qual, com els altres dos, ha aparegut en català (El trapezi, Edicions 62) en una excel·lent traducció del rus de J. M. Güell. És una narració densa, itinerant i al·lisonadora. De força més ençà, ja que data del 1949, ens arriba la famosa novel·la de Hemingway *Per qui toquen les campanes* (Biblioteca "A tot vent", Edicions Proa), en una traducció

impecable de Jordi Arbonès i un pròleg crític d'un gran coneixedor de l'obra de Hemingway: Manuel de Pedrolo. *Per qui toquen les campanes* forma part de la guerra del 36, i entre les creacions novel·lesques és la més coneguda, malgrat el prestigi de *L'espoir* de Malraux. Es tracta doncs, d'una de les novel·les més llegides a tot el món des del temps de la segona guerra mundial, en què la lluita contra el feixisme, presentada per la novel·la, esdevingué una tasca comuna d'homes i de pobles de tot arreu. És també la novel·la més ambiciosa de Hemingway quant a composició, i en aquest sentit, com remarca Manuel de Pedrolo, potser és la seva obra més estructurada. És un Hemingway "positiu", en plena escalada cap al Nobel, força a part dins el conjunt de la seva obra, però fonamental per a conèixer-la. Ha trigat molt a arribar, però, i no ens ha de sorprendre, tanmateix. Aquesta dificultat d'arribada la té també, per algun dels mateixos motius, però no per tots, l'obra narrativa de Henry Miller, sobretot les novel·les. Força a part també dins el conjunt de la seva obra, hi ha la història breu titulada *El somriure al peu de l'escala* (Edicions Proa), amb un epíleg de Miller mateix. Aquesta bella edició catalana en versió de Joan Oliver i amb una coberta

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats